

Genesis 11:6-7 – Leven in Gods wereld: techniek

Een leven zonder techniek is ondenkbaar. Wat kunnen mensen veel! Het is een geschenk van God. Maar veilig ben je alleen bij God zelf, niet bij de techniek.

Voor preeklezers: ik hoor graag als mijn preek ergens gelezen wordt. Neem dan even contact met mij op: hmveurink@gmail.com. Dan stuur ik ook de bijbehorende powerpoint toe.

Liturgie

Zingen: GKB Gezang 146 : 1, 2 en 3

Stil gebed

Votum en groet

Zingen: Psalm 8 : 3, 4 en 5

Gebed

Zingen: GKB Gezang 23

Lezen: Genesis 11 : 1 – 9

Zingen: Psalm 33 : 3, 4 en 5

Preek over Genesis 11 : 6 – 7

Zingen: Opwekking 684

Lezen wet

Zingen: LvK Lied 473 : 1, 2, 4 en 5

Gebed

Collecte en luisterlied 'What the Lord has done in me'

Zingen: LvK Lied 483 : 1, 2 en 4

Zegen

Leven in Gods wereld: techniek

Introductie serie

Wat heeft God met het gewone leven te maken?

Je kunt dan denken aan hoe je elke dag met God leeft.

Je kunt dan denken aan hoe je met mensen omgaat.

Maar er is nog iets: je leeft middenin Gods wereld.
Gods grote verlossingsplan gaat ook over de wereld!
Deze weken staan we stil bij het leven in Gods wereld.
Bij natuur, techniek, muziek, arbeid en milieu.
Vandaag: de techniek.
We lezen Genesis 11:1-9.

Inleiding

dia 1 – gezichtsherkenning

Een opvallend berichtje in de krant deze week.

Een bedrijf in Amerika heeft een computerprogramma ontwikkeld, speciaal voor kerken.

Het is een programma om bij te houden wie in de kerkdiensten komen.

Bij de ingang moet de kerk een camera ophangen, en van iedereen die de kerk inloopt wordt een foto gemaakt.

Die foto wordt dan vergeleken met de foto's die op de computer staan.

Als de computer je herkent, krijg je een vinkje bij je naam: aanwezig.

Een mooi staaltje techniek toch?

Als iemand dan een paar weken niet in de kerk is geweest, weet de kerkenraad dat direct, en kan even bellen:

'hé, hoe is het met je, we hebben je al een tijdje niet gezien.'

O nee, dat is natuurlijk wel heel ouderwets.

Misschien zit er ook wel een functie op dat programma dat als iemand drie weken niet in de kerk is geweest, dat hij dan automatisch een berichtje via facebook krijgt.

Of dat je een uur voor de kerkdienst begint, even een herinnering krijgt:

'tijd om op te staan, over een uur word je in de kerk verwacht.'

Dat is techniek zoals het bedoeld is:

het neemt ons werk uit handen.

Niemand hoeft meer om zich heen te kijken of hij mensen mist,

de computer houdt het bij, zodat wij ons volledig op de dienst kunnen richten.

De computer is trouwens ook nog eens veel betrouwbaarder dan mensen,

hij ziet niemand over het hoofd.

De mogelijkheden zijn eindeloos.

dia 2 – camera

Aanschaffen dan maar.

Niemand tegen?

Ik wel...

Ik hoop van harte dat dit programma een grote flop wordt.

Ik vind het eng en onpersoonlijk.

Eng: je wordt overal in de gaten gehouden, je houdt geen privacy over.

Big Brother is watching you.

Straks wordt je nog afgerekend op het aantal vinkjes bij je naam.

En onpersoonlijk: zo'n programma ziet niemand over het hoofd, maar ik wil niet door een computer gemist worden, ik wil dat mensen mij missen en spontaan reageren.

Dat programma mogen ze houden, daar in Amerika!

dia 3 – leven in Gods wereld: techniek

Dit programma is maar een klein voorbeeld van de mogelijkheden van moderne techniek.

Techniek is overal en de mogelijkheden lijken onbeperkt.

Maar hoe ga je daar nu op een goede manier mee om?

En wat heeft God ermee te maken?

Daar gaat het vanochtend over.

1. Onbeperkte mogelijkheden

dia 4 – onbeperkte mogelijkheden

Stel je eens voor dat iemand uit de middeleeuwen bij ons op bezoek komt.

Hij komt ogen tekort.

Onze wereld is in een paar honderd jaar zo veranderd!

Wij kunnen dingen waar toen zelfs niemand over fantaseerde.

Als je iemand een bericht wilde sturen,
was de snelste manier een koerier op een paard.
Nu is je e-mail aan de andere kant van de wereld zodra je op
'verzenden' klikt.
Iemand uit de middeleeuwen moet wel denken dat wij alles
kunnen.
En we geloven zelf ook graag dat onze mogelijkheden onbeperkt
zijn.

dia 5 – Babel: onbeperkte mogelijkheden door techniek

Wij zijn niet de eersten.

Duizenden jaren geleden dachten de mensen in Babel er net zo
over.

Over hen gaat het in Genesis 11.

Deze mensen zoeken een plek om te gaan wonen,
en komen terecht in de regio Sinear, dat hoort nu bij Irak.
Het ligt tussen de twee grote rivieren, de Tigris en de
Eufraat, vruchtbaar gebied.

Hier willen deze mensen blijven en ze bouwen een stad.

Dan komt de techniek om de hoek kijken.

Er zijn allemaal manieren om huizen te bouwen.

Het makkelijkste is om te bouwen met materialen die je
tegenkomt.

Hout bijvoorbeeld, of grote keien.

In Babel pakken ze het anders aan:

ze gebruiken klei om blokken van te bakken.

Daar is al heel wat techniek voor nodig!

Ze moesten bijvoorbeeld ovens hebben om de klei in te bakken.

Doordat ze gebruik maakten van moderne techniek,
konden ze veel hoger bouwen.

Stenen die je zelf bakt, zijn recht, hebben geen gekke vormen.
Zulke stenen staan heel stevig op elkaar.

En dan is er van alles mogelijk.

Een hoge toren bijvoorbeeld, tot in de hemel.

Die toren staat voor onbeperkte mogelijkheden.

De toren moet de mensen beroemd maken
en ervoor zorgen dat ze bij elkaar blijven.
Bij de toren ben je veilig.
Daar ligt de wereld aan je voeten.
Daar heb je God niet meer nodig, want je kunt alles zelf.
Dat ziet God ook: 'alles wat ze van plan zijn', zegt hij,
'ligt binnen hun bereik.'

dia 6 – wij kunnen nog veel meer!
Het lijkt wel alsof het over vandaag gaat.
Alles wat we willen ligt binnen ons bereik.
Onze wolkenkrabbers zijn nog hoger dan die toren van Babel.
The sky is the limit.
Maar we kunnen nog veel meer.
De laatste 200 jaar zijn er zulke grote stappen gemaakt.
Zo'n 200 jaar geleden werd de stoomtrein uitgevonden.
Daarna ging in sneltreinvaart verder.
Auto's, vliegtuigen, ruimtevaart.
Telefoons, computers, internet.
We kunnen mensen in leven houden,
die vroeger nog ten dode waren opgeschreven.
De ene na de andere ziekte wordt uitgebannen.
Met kanker gaan we dat ook doen, als ik het KWF moet geloven:
'dichter bij de dag dat niemand hoeft te sterven aan kanker',
zo staat het op hun website.

Techniek is overal, niet weg te denken.
Het maakt ons leven beter en aangener.
En alles wat nog niet goed is,
daarvan verwachten we dat de techniek met een oplossing komt.
We kunnen het leven naar onze hand zetten,
en daarom hebben we God niet meer nodig.
Onze mogelijkheden zijn onbeperkt.

2. God beschermt tegen onszelf

dia 7 – God beschermt tegen onszelf
Daar denkt God het zijne van.
Hij weet wel beter.

Mensen zijn niet onbeperkt, dat is alleen God.
En als de mensen denken dat ze alles kunnen,
zijn ze een gevaar voor zichzelf.
Daarom beschermt God ons tegen onszelf.

dia 8 – techniek kan nooit tegen God op
God ziet hoe de mensen daar in Babel bezig zijn.
Hij daalt af om een kijkje op aarde te nemen.
Ze kunnen wel denken dat ze met hun toren bij God kunnen
komen,
maar God moet toch echt zelf naar beneden komen.
Het is alsof hij vanuit de hemel naar beneden kijkt, en denkt:
'waar zijn ze toch mee bezig?'
Voor God is het maar een klein torentje.

Toch ziet God ook hoe gevaarlijk deze toren is.
Mensen die denken dat hun mogelijkheden onbeperkt zijn,
zijn een gevaar voor zichzelf en de mensheid.
Daarom grijpt God in met die beroemde spraakverwarring.
Daar hebben we dus ook het Fries aan te danken...
God brengt chaos en de bouw wordt gestaakt.
Met geen mogelijkheid kunnen de mensen tegen God op.

dia 9 – God beschermt tegen te veel van techniek verwachten
Die spraakverwarring is een straf.
God had gezegd dat de mensen zich over de aarde moesten
verspreiden,
maar ze gingen juist zo dicht mogelijk bij elkaar wonen.
Nu dwingt hij hen om zich te verspreiden.
Maar hij doet het vooral om hen te beschermen.
Als God nu niets doet, is dit nog maar het begin.
Dan gaat de mens steeds meer op zijn mogelijkheden vertrouwen.

God wil ons beschermen tegen de gedachte
dat wij de wereld naar onze hand kunnen zetten.
Dat wij voor alle problemen een oplossing kunnen vinden
en van de wereld een betere plek kunnen maken.
Een blik op het nieuws is genoeg om te weten dat dat niet zo

is.

Een leven zonder internet is haast niet meer denkbaar,
maar ondertussen gebruikt ISIS datzelfde internet om jonge
moslims

te vergiftigen met hun gevaarlijke ideeën.

En voor je het weet, hebben wij de wereld niet meer in de
hand,

maar neemt de techniek ons over.

In dezelfde krant als waar ik las over die gezichtsherkenning
in kerken,

stond ook een artikel over intelligente wapens.

We kunnen oorlogen gaan voren met robotsoldaten,
die zelf bedenken wie ze neerschieten.

Je moet er niet aan denken dat zulke techniek in verkeerde
handen belandt,

maar dat gaat wel gebeuren...

Nee, de techniek brengt de hemel niet op aarde,
geeft ons geen veiligheid.

Dat kan God alleen.

dia 10 – God beschermt door Jezus

Het is maar goed dat God toen ingreep met die
spraakverwarring.

Maar waarom laat hij ons nu wel onze gang gaan?

We zijn nog veel verder dan ze in Babel waren.

Waarom laat God dat gebeuren?

Wordt het niet eens tijd voor een nieuwe spraakverwarring?

Ik weet niet waarom God nu niet ingrijpt.

Misschien is dat een straf:

dat God het erop aan laat komen, ons onze gang laat gaan.

Ik weet het niet.

Ik weet wel iets anders.

God is nog een keer afgedaald naar de aarde.

Als een baby kwam hij midden in de chaos,

midden in de puinhopen die wij ervan gemaakt hebben.

Jezus zet geen rem op onze mogelijkheden.

Hij heeft wel over een nieuwe wereld, het koninkrijk van God.
Hij wil ons verlossen van onze puinhopen.
Hij komt nu niet met chaos, maar met verlossing.
Hij komt nu niet met verdeeldheid,
door de Geest klinkt het evangelie juist in alle talen.

3. Techniek afschaffen?

dia 11 – techniek afschaffen?

We kunnen de techniek maar beter afschaffen...

Techniek is gevaarlijk,

het geeft een vals gevoel van veiligheid, dat je zelf God bent.

Dus: auto naar de sloop,

telefoon door het toilet spoelen

en je computer ritueel verbranden?

dia 12 – techniek afschaffen: het kan niet

Nee, dat is niet de bedoeling.

Het kan ook helemaal niet.

Als je de techniek afschaft, houdt je niets over.

Geen huis, zelfs geen tent, je moet onder open hemel slapen.

Je kunt dan zelfs geen zakmes gebruiken om te overleven.

Zelfs de meest fanatieke survivalaars kunnen niet zonder...

Je zou ook al snel nieuwe technieken ontwikkelen,

om het je wat gemakkelijker te maken.

dia 13 – het hoeft niet

Techniek afschaffen, het hoeft ook helemaal niet.

Aan het begin van deze dienst zongen we uit Psalm 8.

In de onberijmde versie staat:

‘u hebt hem bijna een god gemaakt,

hem gekroond met glans en glorie,

hem toevertrouwd het werk van uw handen

en alles aan zijn voeten gelegd.’

God heeft ons mogelijkheden gegeven,

God vertrouwt ons zijn wereld toe om ermee aan de slag te gaan.

Juist christenen hebben alle redenen om techniek te gebruiken:

de natuur zelf is niet goddelijk, God geeft ons juist opdracht om het te ontwikkelen!

dia 14 – Jesaja 28 : 24 – 29

Een heel mooi gedeelte over techniek staat in Jesaja 28.

Ik lees vers 24 tot 29 voor.

“Als een boer zaaien wil, ploegt hij dan alle dagen?

Blijft hij voren trekken in zijn land?

Als hij het land geëffend heeft,

strooit hij toch komijn en karwij,

zaait tarwe in rijen, gerst in vakken

en spelt langs de rand van zijn akker?

Het is zijn God die hem daarin onderricht,

die hem leert wat hij moet doen.

Zo dorst men komijn niet met een dorsslede

en over karwij rolt men geen wagenrad;

komijn wordt met een stok uitgeklopt

en karwij met een roede.

Graan moet voor brood worden fijngemalen;

maar een boer blijft niet eindeloos dorsen:

hij stuurt zijn paarden en het wagenrad eroverheen,

maar hij laat het niet verpletteren.

Ook dit vindt zijn oorsprong

bij de Heer van de hemelse machten:

zijn beleid is wonderbaarlijk

en hij volvoert het in grote wijsheid.”

Dit gedeelte staat vol techniek: de dorsslede, een wagenrad, stok en roede.

En dan staat er dat God de boer lesgeeft hoe hij die techniek moet gebruiken.

God is dus echt geen vijand van techniek!

dia 15 – techniek gebruiken, niet vertrouwen

Het gaat mis als wij denken dat we door de techniek wel zonder God kunnen,

dat de wereld aan onze voeten ligt.

Dat kan de techniek niet waarmaken,

en je hoeft echt geen christen te zijn om dat te zien.

Neem bijvoorbeeld de auto:

een geweldige uitvinding om snel grote afstanden af te leggen.
Maar elk jaar maak het verkeer duizenden dodelijke slachtoffers.

Nu denken we dat we er wat op bedacht hebben: de zelfrijdende auto.

Maar, ook afgelopen week in het nieuws, auto's kunnen gehackt worden.

Iemand kan dan dus op afstand jouw auto overnemen.

Zo zal de techniek altijd weer nieuwe problemen oproepen.

God heeft techniek gegeven om te gebruiken,

niet om er je vertrouwen op te stellen.

Je bent niet veilig bij de techniek, maar bij God.

4. Techniek tot Gods eer

dia 16 – techniek tot Gods eer

Techniek is overal.

Thuis, op straat, in het ziekenhuis, hier in de kerk.

Hoe ga je daar nou goed mee om?

Je mag techniek gebruiken om God mee te loven.

En dan gaat het vooral om je houding:

wees ontspannen, bescheiden, respectvol en verwonderd.

Als christen kun je hierin verschil maken.

dia 17 – wees: ontspannen

Wees ontspannen.

Het mooie van christen-zijn is dat je alle tijd hebt:

je hebt de eeuwigheid op de nieuwe wereld die Jezus brengt.

Er zijn dingen in het leven die best beter kunnen.

Maar bij God is het pas echt beter.

Je kunt kapitalen besteden aan de nieuwste techniek,
maar stel jezelf ook de vraag: heb ik het wel nodig?

Wat laat je zien met je auto of telefoon,

dat het altijd beter en sneller moet,

of dat er meer is dan de nieuwste techniek?

dia 18 – bescheiden

Wees bescheiden.

Techniek kan ons leven wat makkelijker maken, niet meer en niet minder.

Verwacht niet te veel van de techniek,
dan gaat de techniek juist jou beheersen.

Een voorbeeld: de ANWB waarschuwde laatst in een persbericht om op vakantie niet afhankelijk te zijn van je telefoon.

Als je dan je telefoon kwijt bent, of hij doet het niet meer, zit je in de problemen.

De telefoon is heel handig, maar ook niet meer.

Zorg dat je bijvoorbeeld belangrijke nummers uit je hoofd weet,

of ze ergens hebt opgeschreven.

Of iets heel anders, ik noemde het al, het KWF.

Fantastisch wat zij doen aan onderzoek naar kanker en hoe mensen daardoor genezen kunnen worden.

Doneren, een Samenloop houden, geweldig.

Maar niet die grootspraak: 'dichter bij de dag dat niemand hoeft te sterven aan kanker.'

Die dag brengt God alleen!

Wees bescheiden: verwacht je verlossing niet van techniek, techniek is ook maar beperkt.

dia 19 – respectvol

Wees respectvol.

Dat is onderwerp voor een preek apart,
dat wil ik in deze serie ook nog doen.

Houdt rekening met het milieu en je medemens, die door God gemaakt zijn.

De wereld is niet van jou of mij, maar van God.

Een mooi voorbeeld vind ik de Fairphone:

een smartphone waarbij geprobeerd is het milieu zo min mogelijk te belasten

en de medemens zo min mogelijk uit te buiten.

Ja, 'zo min mogelijk', want het blijkt op dit moment niet te kunnen...

Dus bedenk wat voor gevolgen de techniek die je gebruikt heeft voor de wereld en voor anderen.

dia 20 – verwonderd

En wees verwonderd.

Wat heeft God ons veel mogelijkheden gegeven!

Laten we God ervoor danken.

Dank God voor je smartphone,

dank God voor het infuus,

dank God voor de geluidsinstallatie hier in de kerk.

Dank God ook voor de uitvinders van die dingen.

We leven op Gods wereld,

en die wereld mogen we verder ontwikkelen.

Dan lijkt je een beetje op God, die je naar zijn beeld gemaakt heeft.

Dan ben je creatief tot zijn eer, net als hij.

Amen.